

JAUNĀIS CEĻS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĪ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIEN,
1987.
26.
SEPTEMBRIS
№ 22.

Cena 2 kap.

PSKP CK, PSRS Ministru Padomē, VACP un VĻKJS CK

PSKP Centrālā Komiteja, PSRS Ministru Padome, Vissavienības Arodbiedrību Centrālā Padome un VĻKJS Centrālā Komiteja izskatījušas Vissavienības sociālistiskās sacensības rezultātus par lopu ziemošanas sekmīgu organizēšanu, lopkopības produktu ražošanas un sagādes palielināšanu 1986.-1987. gada ziemošanas cēlienā, atzīnušas par uz-

varētāju un apbalvojušas ar PSKP Centrālās Komitejas, PSRS Ministru Padomes, VACP un VĻKJS Centrālās Komitejas Goda rakstu Latvijas PSR.

Preiļu rajona ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvoto kolhozu «Krasnij Oktjabrj».

PSKP CK, PSRS Ministru Pado-

me, VACP un VĻKJS Centrālā Komiteja sirsnīgi apsveica agrorūpnieciskā kompleksa darbiniekus, kas uzvarējuši Vissavienības sociālistiskajā sacensībā un izteica stingru palīdzību, ka arī turpmāk viņi pašāizliedzīgi cīnīsies par augstu rezultātu sasniegšanu darbā, un godam sagaidīs Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas 70. gadadienu.

* * *

18. septembrī Rīgā Latvijas Kompartijas CK Politiskās izglītības namā notika svinīga sanāksme, vēltā augsto apbalvojumu pasniegšanai Latvijas PSR. Tajā piedalījās mūsu agrofirmas ģenerāldirektors Romualds Kavinskis, partijas komitejas sekretāre Zoja Agafonova un Latvijas PSR Valsts prēmijas laureāte pirmrindas slaucēja Valentīna Sidorova.

Svinīgo sanākumi atklāja Latvijas Kompartijas CK sekretārs B. Brijs, ar plašu runu uzstājās PSRS Valsts agrorūpnieciskās komitejas priekšsēdētāja pirmais vietnieks J. Sizenko. Viņš atzīmēja republikas labāko saimniecību, tajā skaitā arī agrofirmas kolhoza «Krasnij Oktjabrj» lopkopju saimes nopelnus piena un gaļas ražošanā, nosauca pirmrindas slaucējas, arī Zabegu fermas brigadieres Veras Golubevas vārdu. Viņa runā izskanēja pamatota un konstruktīva kritika par to, ka republikas lopkopība atstātās vēl gausi, šīs nozares darbi-

nieki nepilnīgi izmanto iekšējās rezerves un iespējas.

Kopā ar biedriem B. Pugo un R. Praudi, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētāja vietnieku E. Ozolu, Latvijas Republikāniskās arodbiedrību padomes sekretāru K. Rutenbergu, Latvijas VĻKJS CK otro sekretāru V. Parfjonovu, Burtnieku padomju saimniecības govju mehanizētās slaukšanas meistari A. Mugureviču augsto republikas apbalvojumu — PSKP Centrālās Komitejas, PSRS Ministru Padomes, VACP un VĻKJS Centrālās Komitejas Goda rakstu Latvijas PSR par panākumiem lopu ziemošanas organizēšanā 1986.-1987. gadā saņēma arī kolhoza «Krasnij Oktjabrj» govju mehanizētās slaukšanas meistare Valentīna Sidorova.

Ar plašu runu, kurā izvirzīti nozīmīgi uzdevumi republikas lopkopējiem, uzstājās Latvijas Kompartijas CK pirmais sekretārs B. Pugo. Klātesošie to noklausījās ar dziļu interesi un vairākkārt savu piek-

rišanu izrādīja ar aplausiem.

Sanāksmē uzstājās republikas darba pirmrindnieki un vadošie darbinieki, tajā skaitā rajona, ar kuru sacensāties, un mūsu kaimiņsaimniecības — Rēzeknes rajona kolhoza «L. eņinecs» priekšsēdētājs, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija loceklis A. Kurašovs.

Vienbalsīgi tika pieņemts aicinājums visiem republikas lopkopējiem, visiem agrorūpnieciskā kompleksa darbiniekiem vēl vairāk kāpināt savu darba entuziasmu un sasniegt augstākus rezultātus, droši balsstīties uz progresīvajām darba formām, godam sagaidīt Lielā Oktobra septiņdesmitgadi.

Noslēgumā mūsu republikas Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētāja vietnieks E. Ozols grupai ražošanas pirmrindnieku pasniedza Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija goda rakstus, kā arī apliecināja par republikas Nopelniem bagātu zootehniķu un lopkopēju nosaukumu piešķiršanu.

VALENTĪNA SIDOROVA — LATVIJAS PSR NOPELNIEM BAGĀTĀ LOPKOPE

Latvijas PSR AP Prezidijs pieņēmis lēmumu par republikas Nopelniem bagātās lopkopes goda nosaukuma piešķiršanu agrofirmas

«Krasnij Oktjabrj» kolhoza govju mehanizētās slaukšanas I klases meistarei Valentīnai Sidorovai, kura strādā Leiņišķu fermā. 18. septem-

brī viņai pasniegta LPSR Augstākās Padomes Prezidija apliecinība. Sveicam pirmrindas lopkopēju ar darba panākumu lielo atzinību!

CELT LOPKOPĪBAS FERMU ATDEVI

Tajā pat dienā Latvijas KP Centrālās Komitejas Politiskās izglītības namā notika republikas speciālistu apspriede, kurā referēja Lat-

vijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas priekšsēdētāja vietniece J. Pušmucāne. Runājot par republikas saimniecību nepilnīgi izvērstajām rūpēm par ganību cēliena izman-

tošanu, lai iegūtu iespējami vairāk lētā piena, viņa kritizēja mūsu saimniecības lopkopēju kolektīvu, kurš augstā, rēķinot no vienas gov, ieguva par trim kilogramiem piena mazāk, nekā šajā pašā laikā iepriekšējā gadā.

Sanāksmē vēl runāja vairāki atbildīgi nozares darbinieki, pieredzē da-

lijās darba pirmrindnieki. Noslēgumā liela grupa lauku darba cilvēku saņēma republikas Valsts agrorūpnieciskās komitejas un agrorūpnieciskā kompleksa arodbiedrības Latvijas republikāniskās komitejas

nozīmēs «Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas teicamnieks».

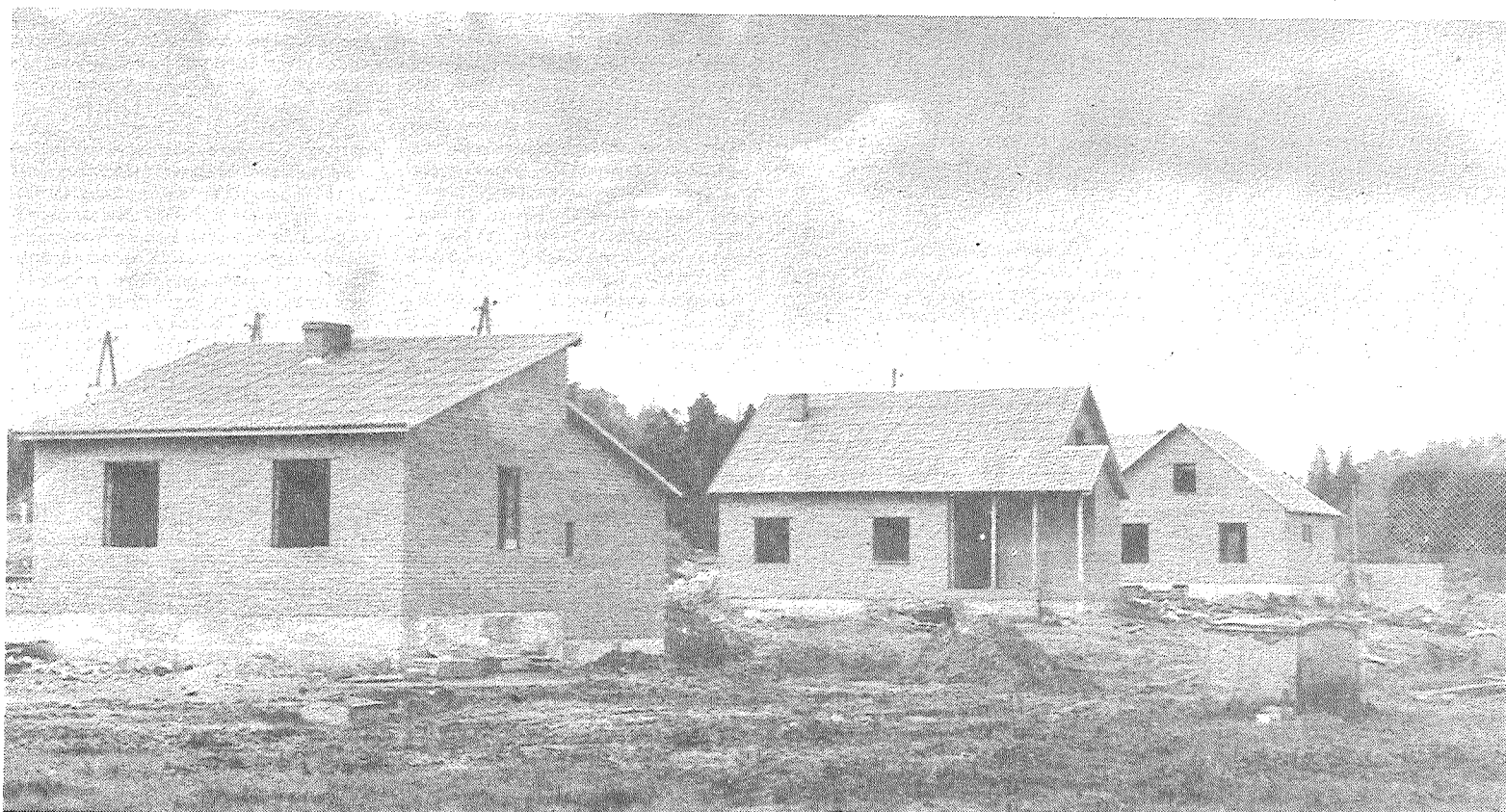

Stiepjas garumā kartupeļu stīpas uzglabāšanas laukumā pie Preiļu-Vilānu ceļa Ondžuļos. Tē nonāk bumbuli, ko cietes rūpnīcai piegādā saimniecības. Izkraušana un stīpu veidošana mehanizēta, laukums pa nakti apgaismots, nodrošināta iepirkuma saglabāšana. Ar pilnu spar strādā arī cietes rūpnīca. Lietainajā laikā bumbuli nāk ar krietnām salmu piedevām, tas manāmi bremzē skalošanas un atdalīšanas no piemaisījumiem darbu.

Attēlos: kartupeļu pieņemšanā strādā laborante Zoja Valaine, pieņēma Janīna Meldere un laborante Berta Zariņa; stīpošanas laukuma saimnieki — strādnieks Iljarions Tjutjunikovs, mehanizators Josifs Balalajevs un laborante Veneranda Ivanova.

Aug un paplašinās kolhoza ciematā, tradicionāli tas ir gan vairākstāvu, gan arī vienkārtu, veidojot atsevišķus mikrorajonus. Feimānkes kreisajā krastā ir iela ar vairākiem vecajām koka mājām, tagad parafēli tai veidojas jauna — ar mūrētām kotedžām. Tās vairs nav līvēnietes — katra būvēta pēc individuāla projekta, no sarkanām ķieģeļiem un ciemata sešā ienes jaunā akcentu.

Attēlā: trīs no jaunā tipa mājām jau apjūntas, divām vēl jāpēcēlas šīs ielas galā.

Preiļu RCBS
BIRDINI

MŪSU VALSTS GALVAPILSĒTAI — 840 GADI

MASKAVA — 2000.

19. septembrī mūsu valsts galvaspilsēta Maskava svinēja savu 840. dzimšanas dienu. Tik plaši svētki bija 1947. gada septembrī, kad «balkākmens pilsēta» atzīmēja 800 gadu jubileju, taču tad vēl nebija ne dižo namu ap Dāru loku un dzīvojamās mājas vēl nebija «pārkāpušās» aiz loka dzelzceļa. Vēl tikai projekts pastāvēja metro lokveida maršruts, bet lidostas Domodedovā pat tur nebija. Tāpat nebija stadiona Lužnikos un Kaljina prospekta... Bet bija Kremli un Sarkanais laukums, uz kura arī šoreiz bija svinību centrs. Bija Maskavas vēsturiskais centrs un krāšņie parki, veikali, bija daudz kā cita. Šogad pilsētas svētkus svinēja visas mājās un ielās. Maskava bija saposusies kā līgava.

Četros gadu desmitos, kas jau apritējuši pēc astoņsimtgades, mūsu Dzimtenes sirds, kuras puksti dzirdami visā pasaulē, izaugusi un kļuvusi skaistāka. Gadu no gada tiek īstenotas grandiozas programmas gan jauno rajonu apbūvē, gan arī senātnes pieminekļu restaurācijā,

esošo saglabāšana. Un kāda tad mūsu krāšņā mītule būs vēl pēc četriem gadu desmitiem? Tik tālā nākotnē grūti ielūkoties ar visdrosmīgāko fantāziju. Bet kāda būs Maskava 2000. gadā, jau var pateikt.

Salīdzinot ar pēdējo desmitgadi, šīs tuvākās nākotnes plāni ir patiešām grandiozi. Tam par pamatu ir reālā bāze, kas veidojusies uz pilsētas attīstības daudzu gadu stratēģijas pamata. Izstrādāta kompleksa sociāli ekonomiskās attīstības koncepcija līdz XXI gadsimta pirmās desmitgades beigām. Galvenā uzmanība vēršama pievērst dzīvokļu celtniecībai. Pašlaik te ir ap diviem miljoniem un 900 tūkstošiem dzīvokļu, bet tikai 82 procenti maskaviešu dzīvo atsevišķos. Līdz simtgades beigām tiks izbūvēti 48 miljoni kvadrātmetru dzīvojamās platības, tad visām ģimenēm būs savi dzīvokļi. Sagaidāms, ka 2000. gadā Maskavā būs 9,5 miljoni iedzīvotāju. Mājas tiek būvētas 4-6 un 22-25 stāvu, dzīvokļu plānojums — visdažādākais...

Pilsētas apbūves jaunajā ģenerālplānā paredzēts, lai tā būtu harmoniska, lai arhitektūrā izmantotu būvniecības tradicionālās formas. Tikš uzceltas skolas ar apmēram 800 tūkstošiem vietu — visi skolēni varēs mācīties vienā maiņā. Jau 1990. gadā tiks atbrīvots uzdevums par bērnu pilnīgu apgādi ar vietām darziņos. Katrā piecgadē nodos ekspluatācijā slimnīcas ar 13-15 tūkstošiem gultu, papildus atvērš ap 1300 veikaliem, paplašinās sadzīves pakalpojumus, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu tīklu.

Par galveno būs sabiedriskais transports. Metropolitēna līniju kopīgo garumu paredzēts palielināt līdz 370 kilometriem, par vairāk nekā pusotra simta kilometriem palielināsies apakšzemes ātrvilcienu maģistrāļu garums. Individuālo automašīnu īpašnieku skaits pieaugs piekrtīgi, daļai garāžu un stāvvietu nāksies «noiet» pazemē. Pašlaik, rēķinot uz tūkstoti maskaviešu, ir 50 personīgās automašīnas (Budapeštā — 250, Parīzē — 500). Tagadējo

zilo ekspresu vagonu vietā metropolitēnā būs modernāki.

Pilsētas centrs ietver to daļu, ko ieskauj Dāru lokš. Te daudz vēstures, kultūras un arhitektūras pieminekļu. Tiek likvidēti komunālie dzīvokļi, sakārtotas šīs mājas, saglabājot to individualitāti, arhitektoniskā izskata savdabīgumu. Centra rekonstrukcijas kompleksā programma nofektā trim piecgadēm, pie kam ievērojamākais darbu apjoms paredzēts līdz 1990. gadam.

Izstrādāta M. Gorkija ielas, Stoleņnikova šķērsielas atsevišķu posmu, Zamoskvorējes teritorijas, kas pieguļ Sretenkai, rekonstrukcijai. Arhitekti un celtnieki strādā, ievērojot iedzīvotāju priekšlikumus un ierosinājumus, izmantojot socioloģisko pētījumu rezultātus. Tajā skaitā, piemēram, tiek ievērots priekšlikums par apmēram 170 sīko iestāžu izvākšanu no Sretenkas rajona pirms tā rekonstrukcijas, bet tajā vietā tiks iekārtotas kafējnīcas, veikali un ateljē, sadzīves pakalpojumu darbnīcas. Tādas labvēlīgas pārmaiņas skars arī visus citus vairāk nekā četrus desmitus Maskavas zonu, kuras paredzētas atjaunošanai.

Īpaša vērtība tiek veltīta aizgājušo laikmetu būvju saglabāšanai, kam veltīta pilsētas vispārējā programma

«Arhitektoniskais mantojums». Pašlaik valsts aizsardzībā Maskavā ir 2914 senātnes pieminekļi, no kuriem 1564 objekti ir mūsu vēstures celtnes relikvijas. Pēc rekonstrukcijas tās nodos arēndā kultūras iestādēm, radošajam savienībām, muzejiem.

Tagad remonta un atjaunošanas darbi tiek veikti V. L. Ļeņina bibliotēkai un viesnīcai «Metropole», A. Puškina Valsts tēlotājas mākslas muzejam un Lielajam teātrim. Atsevišķu vecās apbūves dzīvojamo māju rekonstrukciju izdara jaunātnes dzīvojamo kompleksu celtnieki, viņi, kuri savām rokām saposīs šīs mājas, tajās arī dzīvos. Tiek izskatīti jaunie jautājumi par agrāko nosaukumu piešķiršanu ielām un laukiem, kuri tikuši pārdēvēti, bet to agrākie nosaukumi ir saistīti ar vēsturi.

Daļu šo ieceru Maskava bija īstenojusi jau līdz 19. septembrim — Pilsētas dienai, kura bija veltīta 840 gadu jubilejai. Līdz ar to arī mūsu zemes lielos svētkus — Oktobra Sociālistiskās revolūcijas 70. gadadienu — Maskava un maskavieši sagaida ar jaunu spozmi un jaunām iecerēm.

No padomju preses materiāliem

Tagad, kad saimniecībā būvbrigāde grasās nodot ekspluatācijā jauno novietni Aizupiešu cūkkopības kompleksam, galdnieku darbnīcas vīriem viena rūpe: naglo sānus, pamatnes aplsīpē uz ēveļmašīnas, liek starpstienas — jāizgatavo lērums mazu siltu sivēniem, katrai aizgaldai un vēl rezervei. Vēl daži vīri naglo durvis jaunajam korpusam.

Dažādā pasūtījumi nonāk viņu rokās, tie laikā un kvalitatīvi tiek izpildīti. Vīriem tik jāpasaka, kas vajadzīgs, jānosauc izmēri. Labāk, ja ir gatavs rasējums. Bet tādas mantas ir reti, visbiežāk jārīkojas pēc mutiska apraksta. Viņi precīzi īsteno ieceru.

Un vēl ir viens «darbs», par ko viņus ciena — gandrīz visi dzied vīru vokālajā ansambļā. Viņiem aplaudējuši ne tikai agrofirmai vai rajona kultūras namā, viņus jo silti uzņēma arī Valkas rajonā šā gada pavasarī, citur.

Attēlā: darba un kara veterāns Antons Malina, Antons Paradņiks, Jānis Upenieks, Jāzeps Vilcāns un Jāzeps Rubins.

LAIKABIEDRA PORTRETS

Klusi nāk un aiziet gadi

Ar kuņu gribi no linu fabrikas veterāniem iesāc valodas par viņu uzņēmuma vēsturi, tūlīt var pamanīt, kā cilvēks kļūst jaunāks: — O jā, tie gadi ir aizgājuši. Bet, šķiet, vēl taču nesen beidza celt ražošanas korpusu un mēs sākam strādāt...

Tā var pateikt daudzi. Viņi vēl atceras, ka tur tajā mājā, kur jau vairākus gadus darbojas klubs, kādreiz dzīvojuši ģimene. Bet ar fabrikas celtniecību šī māja izgādijusies tieši teritorijā. Neiesi labu mantu jaukt nost — nopirkuši un jau, pēc līeko starpsienu izņemšanas, maziņas skatuvītes ierīkošanas, trijus

gadus desmitus kalpo par saiešanas vietu.

Maz mums tur iznāk priecāties, jo darbs taču jādara, bet kādas lielākas sapulces ir kur sarīkot, — saka Boļeslavs Akmans.

Viņš, te izdaudzināts meistars, zina, kā linu stiebrus uz lauka salikt tādā stīpā, ka nekādas lietūs gāzes tai nevar nodarīt skādi uz ilgu laiku — pat gadiem. Tāpēc jau viņu, kad pienāk laiks stiebrīņu un salmiņu sagādei, meklē rokā un lūdz darbā. Viņš ir pensionārs, savu dzīvi iekārto pēc personīgiem ieskatiem, bet, kad tuvojas linu jaunās ražas novākšana, jūt, ka sauks talkā, un

gaida, lai vieglāk varētu sameklēt.

Un sameklē arī. Tā Boļeslavs atkal kā spēka gadus veikli kāpj pa vieglām trepiņām uz stīpas. Viņam pienākas to noorientēt tā, lai arī, palīdzama uz ilgāku uzglabāšanu, būtu mazāk pakļauta vējiem, lietum un sniegam. Kūlīši tiek augšup padoti ar lentes transportieri, ko apkalpo vairāki cilvēki, arī augšā ir vismaz trīs četri vīri. Bet meistaram allaž jābūt pēdējam ķēdē: kur viņš noliks kūlīti, tur tas arī paliks. Un ne vienu citu kā tikai viņu «ņems rokā», kad (lai nenāk tāda nelaime!) būs kāda daļa samirkusi un šķiedra sabojāta.

Boļeslavs Akmans strādā kā īsts namdaris. Kaudze jau pati par sevi kubatūrā aizņem tādu pat vietu, kā laba māja. Viņš rūpīgi no kūlīšiem izveido sienas, rūpīgi aizpilda viduci. Mašīna pēc mašīnas, tūkstošiem kūlīšu jāsarindo, kamēr meistaram šķiet, ka sienas ir pietiekami augstas, var veidot jumtu. Tam kā jau jumtam jābūt krietnu tiesu pāri stīpas sānu un gala augšmalām, protams, arī ar tādu slīpumu un tik blīvam, lai ūdens ātri notecētu, lai netiktu iekšā — tāds jumts ātri izžūst, stiebrī ilgā saglabā kvalitāti.

Namdari rīkojas ar līmeņrāžiem un svērtņiem, man tādu nevajaga — tieku galā ar acūmeru, — stāsta B. Akmans.

Viņš ir nokāpis no saviem augstumiem un kritiski vēro darbu. Paskatāmiem arī mēs — nav ne vainas, gan «mājas» sienas, gan jumts ir nevainojami taisni. Augšā korē kūlīši tik lūzēni sarindoti, it kā ar lineālu nomērīti.

Boļeslavs Akmans darba stāžs šajā rūpnīcā ir četurtālgadsimts. Rūpnīca bija jauna, arī viņš pats, kad abi satikās.

— Vai nav gribējies arī kādā grūtākā brīdī mest visam ar roku un pameklēt labāku vietu?

— Varbūt sākumā, — atbild meistars. — Bet vēlāk jau, nē. Man te neliekas no grūti, ne nepatīkami. Esmu tā saradis, ka, ja nepasauktu darbā, nūdien apvainotos uz administrāciju un inženiertehniko dienestu. Gadi nākuši un gājuši, bet es tos neesmu pamanījis.

Jā, tā jau viņi vienmēr saka — mūsu cietījamie darba veterāni. Aizrāvušies ar savu izvēlēto darbu, viņi nav pamanījuši laika ritumu. Jāsaka, arī laiks viņus. Boļeslavs Akmans jūtas vēl pavisam mozs.

Juris KAUSA

Attēlā: Boļeslavs Akmans.

Izvirzīšana darbā

Par agrofirma ģenerāldirektora vietnieku kapitālās celtniecības jautājumos izvirzīts Jānis TEILĀNS.

J. Teilāns dzimis Preiļu rajona Sondoru ciemā 1953. gadā, PSKP biedrs no 1974. gada. Beidzis Rīgas celtniecības tehnikumu, ilgāku laiku strādājis ar celtniecību saistītos dažādos amatos naftas atradņu izpētes ģeoloģiskajās ekspedīcijās Komi Gāzes rūpniecības sistēmā, vēlāk — par celtniecības inženieri Murmanskas apgabālā. Kopš 1981. gada — Valsts lauksaimnieciskās ražošanas tehniskās nodrošināšanas komitejas Preiļu rajona apvienībā par būvdarbu un vecāko būvdarbu vadītāju.

1987. gadā pārgājis darbā uz agrofirmu «Krasnij Oktjabrj», par ģenerāldirektora vietnieku izvirzīts šā gada septembrī.

Nozīmīgas

Pārkaršanās, paātrinājums, jaunā ekonomiskā politika — tagad šos vārdus dzird visur. Attiecīgi laika garam tiek pieņemti jauni lēmumi, dzīve uzsūt augstāku vilni. Krasas pārmaiņas notiek arī cilvēku dzīvē — mēs asāk vērsamies pret trūkumiem, atsegtas un izgaismotas tās sabiedrisko attiecību šķautnes, kuras agrāk nebija redzamas. Veidojas un attīstās jaunas attiecības starp pilsētu un laukiem, starp kolhoznieku un pilsētu strādnieku darbu. Mūsu agrofirma izveidošanās pierādījusi, ka ne tikai iespējams laukus tuvināt pilsētai, bet sakausēt ar to: kopā ar kolhozniekiem vienā ražojošā apvienībā tagad ir arī strādnieki, daļa agrofirma darbinieku dzīvo laukos, daļa — pilsētā, vieni no laukiem strādāt brauc uz pilsētu, bet otri, būdami pilsētņieki — strādāt laukos.

Ne tikai agrofirma «Krasnij Oktjabrj» ir jauno pārmaiņu mūsu dzīvē auglis, tās vērojamas arī citur rajonā, citās lauku saimniecībās. Radījušas pacelumu, jaunu spēku pieplūdumu cilvēkiem, atrastījušas enerģiju un darbotiesgribu. Un aizvien jau kļuvis par šauru, ka normatīvie un reglamentējošie dokumenti jāpieskaņo laika prasībām. Ar dziļus interesi kolhožu laudis, bet ar viņiem kopā citi, kuri strādā laukos, gaida Vissavienības kolhoznieku IY kongresu, kas pieņems jaunos statūtus, noteiks mūsdienu industriālo lauku saimniecību vietu un lomu jaunās saimniecības sistēmās un vadības demokrātiskās apstākļos.

Kongresa sasaukšana paredzēta nākamgad pavasarī — 1988. gada martā. Bet jau tagad mēs izjūtam, kas tad būs tajā par vadošajiem delegātu apspriešanas objektiem.

Viens no tiem, bez šaubām, būs individuālo saimniecību lomas palielināšana, to iekļaušana sabiedriskajās, nevīs vārdos, kas tas bija agrāk, bet juridiski — tāpat, sagaidāma lielāka kārtība. Plaši izvērsās ģimeņu un atsevišķu nelielu kolektīvu vienotais darba uzņēmums, arī laukos popularitāti iemanto individuālais darbs un tamlīdzīgi. Tas viss nav paredzēts tagad spēkā esošajos statūtos, pat jāsaka, otrādi — dažas nostādnes tajos šaurina un bremzē uzņēmības un patstāvības attīstības.

Vissavienības kolhoznieku kongresam būs liela nozīme visas mūsu valsts dzīvē. Lai arī līdz tam vēl gandrīz pusgads, tomēr sākusies dzīve gatavošanās. PSRS Valsts agropārtnieciskās komitejas kolhožu lietu nodaļā saņemts daudz ierosinājumu izmaiņām paraugstatūtu projektā, ierosinājumi un papildinājumi turpinās ienākt. To autori iestājas par vadības demokrātisko formu tālāku pilnveidošanu, par kolhoznieku aktivitātes paaugstināšanu, par sabiedriskā īpašuma pavairošanu un nostiprināšanu, kolhožu lomas palielināšanu lauksaimniecības produktu ražošanā, bāzēties uz intensīvo tehnoloģiju ieviešanu ražošanā, uz integrēšanu, citām jaunajām ražošanas un savstarpējo attiecību formām.

Raksturīgi ir tas, ka jaunās izmaiņas vēstas uz to, lai uz kolhoziem pilnīgāk tiktu attīcinātas jaunā Likuma par valsts uzņēmumu galvenās kategorijas.

Tiek uzsvērtis, ka kolhozi, kā arī valsts uzņēmumi, ir pamatposms vienotajā valsts tautsaimniecības kompleksā, to darbība ir centralizētas plānveidīgas vadības, saimnieciskās patstāvības un ražošanas sakopojums, kas bal-

ATĒLĀ: dzīvesbiedri Leonarda un Vasilijs Kolbasko ir apmierināti — darbs soks, par to alga — kolektīva un visas saimniecības kolhoznieku cieņa. Gadās atsevišķi sa-

rūgcinājumi dzīvē, taču tie ir pārvarami. Sliktais paiet un aizmirstas, bet paliek labais, tas silda sirdi, tas mudina uz ražīgāku darbu.

Ir tāda ģimene

Kolbasko ģimene Riebiņu ciemā jau dzīvo deviņus gadus — uz Latviju pārcēlies viņi, zināca personisku apsvērumu dēļ. Pirms tam Leonarda vairāk nekā desmit gadus nostrādāja par puņķoči, piecus gadus bija cūkkopēja Vecauces paraug-saimniecībā. Un nu jau desmitais gads iesūcies arī pie mums — Aizupiešos. Cūkkopības kompleksā viņa aprūpē 25 vaislinieces un piecus līdz sešus simtus sivēnu vecumā līdz cilvēku mēnešiem. Kad viņa pirmo reizi ienāca fermā, bija grūti, jo ir taču mehānismi, ar kuriem sievietei nav viegli tikt galā. Kaut gan cūku fermās vēl diemžēl nekādas lielas mehānizācijas nav, tomēr ar to pašu tikt galā vajaga prasmes. Bet ja par operatoru strādā vīrs...

Vasilijs ieradās pēc pirmā aicinājuma. No rīta dienas darbs sāka veikties raiti un saskaņoti. Katru gadu viņi ar uzdevu izpilda savas saistības. Labi paveikas arī šogad. Vasarā, lai sivēni saglabātos, tika izdarīta mītnes sagatavošana un dezinfekcija. Mazie rukiņi ar savām mātēm siltā ēs dienās bija vasaras mītnēs. Šogad radās daudz grūtību, jo sula nāciena izgatūjās maz. Bet tas ir garām, atkal saimes ir stacionārajā kūtī, un viss iet uz labo pusi.

Regulāri tiek apkopoti cūkkopības kompleksa darbinieku veikums. Līdz 1. septembrim Leonarda Kolbasko grupā iegūti 2127 sivēni, izcīnīta uzvara citu lopkopēju sociālistiskajā sacensībā. Viņai cieši seko sāncenšē — Lidijsa Soboleva, kura līdz 1. septembrim bija ieguvusi 1879 sivēnus. Abām ir vienādi uzdevumi — iegūt pa 5070 sivēniem, varam dro-

ši teikt, ka līdz gada beigām sa- sniegs šo robežlīniju. Lai plānus va- rētu izpildīt viss lielfermas kolektīvs, sivēnus atšķiram dažādos vecu- mos — sešus un septiņus mēnešus vecus.

Leonarda Kolbasko ļoti ātri ieju- tās kolektīvā. Ja saka vārdu, tad apdomīgi, lai neaizvainotu darba biedres — tās ir sievietes, tād — jūtu cilvēki. Ir saprotoša, mīl dzī- vniekus, neželē savas pūles, neskaita darba minūtes. Viņa zina, ka dar- ba algu fermā nosaka par atšķir- to sivēnu kopīgo svaru, to ieskaitro arī citām darba kolēģēm. Neslēpšu, gadās mums arī domstarpības — ir tādās cūkkopējas, kuras domā, ka neaizvietošamas, strādā kā gribi, bet ja par dienas darbu algā neieskaita vismaz 25 rubļus, tad sacel brēku.

Viņa, tāpat kā arī citas mūsu pie- redzējusies fermas darbinieces, savā pulkā labprāt redz jauniešus. Bet ja jaunieši kolektīvā ierodas tikai augstās izpalmas mudināti, tad tie nav darba darītāji: pie mums lie- las prasības. Jābūt disciplinētiem. Diemžēl, disciplinā vēl nav īstas sting- rības. Lūk, gan sevišķi grūti to ievērot gados jaunajiem.

Kolektīvs liels, tajā ir jauni un veci, ar pieredzi un bez tās, vīrieši un sievietes. Var arī sadalīt tā: dar- ba mīļētāji un līelās naudas tiko- tāji. Tiem pēdējiem mēs atgādinām, ka ir jāizprot pareizi iekļauties kolektīvā (ar tā palīdzību), tad viss būs labi. Jābūt daudz tāda, ko mēs vēl nemākam.

Gribu nosaukt arī citas mūsu kolektīva pirmrindnieces. Tās ir Māra Skutele, Antonija Ludāne, Fomaīda Orlova un citas.

Domāju, ar cilvēkiem, viņu vaja-

dzībām, par mūsu kopīgo darbu ienāk prātā arī pa kādai rūgtakai aiziņai. Ne visi grib saprast, ka laika apstākļi šogad sītori traucē labības novākšanu un labas barības sagata — vošanu mūsu fermas vajadzībām. Jo vairāk būtu izmanto rudens bagā- tības — aboliņatāli, kartupeļu māi- stījumi ar citām piedevām, graizī- jumi, spēkbarību pataupot uz vēlā- ku laiku, lai mēs būtu bagātāki zie- mas mēnešos. Apzinīgākiem jābūt pašiem. Katru dienu izbarojam 24-25 tonnas kartupeļu graizījumu, bet ja mēs vairāk neželētu pūles, laiku un fizisko darbu, sagatavotu un iz- barotu vairāk to, tad ziemai ietau- pītu 200 tonnas spēkbarības.

Daudz mēs gaidām no kolhoza cel- ņiekiem — oktobrī lietošanā jāsa- ņem divas jaunās cūku kūtiņas, ku- rās kopā izvietosim līdz diviem kū- stošiem barokļiem. Un reizē ar to ce- ram, ka vaislas cūkām vairs nebūs pa zienu jāuztūras aplokos, nebūs tāda dzīvnieku sablīvējuma, kāds ir pašlaik. Noteikti, normālākos turē- šanas apstākļos barokļiem dzīvsvara pieaugumi diennaktī būs par 80 gra- mmiem lielāki.

Visi šie jaunājumi uztrauc Kolbas- ko ģimeni, tāpat tie sarūgtina arī citus darba pirmrindniekus, visu kolektīvu. Palciņš sakām celtniekiem par jaunākajām vēlmēm — abiem jaunajiem korpusiem, kurus jau uz- skaņām par savajiem.

Kolbasko ģimene, visu korpusu operatori, viss mūsu komplekša kolektīvs kopumā ir dziļi pārlieci- tā, ka godam veiksīm savus plānus un uzdevumus.

Dzidra ĶESTERE,
Aizupiešu cūkkopības komplek-
sa vadītāja vietniece

Piena muzejs

Kādu tik muzeju nav pasaulē. Vieni jau seni, ar bagātīgu vēsturi, citi iedibināti neseni. Pie ieejas šajā stāv neliels aparāts, kas atgādina kosmisko kuģi no multiplikācijas fil- mas. Bet izrādās, ka tas ir parasts piena separatora, un atrodas mūsu zemē vienīgajā piena muzejā.

Šis muzejs Kurgānā izveidots ne jau nejausī. Izrādās, ka Sibīrijā sviesta ražošanas pirmo reizi sāka tieši te — aiz Urāliem. Sviesta kul- šanas pirmā rūpnīca Utjatskas cie- matā darbojusies jau 1864. gadā, tās produkciju izmantoja plašās apkai- mes iedzīvotāji.

Vieļējais Sibīrijas sviests bijis ie- cieniņš, jo izcēlies ar augstu kvali- tāti. Par to liecina arī tāds fakts,

rūgcinājumi dzīvē, taču tie ir pār- varami. Sliktais paiet un aizmirstas, bet paliek labais, tas silda sirdi, tas mudina uz ražīgāku darbu.

ka 1903. gadā Londonā izstādē aug- stāko — «Lielo balvu» — ieguva Lopatinskas, llovskas un Maskavas rūpnīcu produkcija.

Padomju piena pārstrādes koope- rācija augsto balvu — Zelta me- daļu saņēma 1926. gadā Starptautis- kajā izstādē, kas notika Parīzē. Te Kurgānas sviests tika atzīts par labāko no visiem paraugiem, ko bija izstrādājusi Padomju Savienība.

Piena muzejā apmeklētāji iegūst priekšstatu par mūsu zemes piena ražošanas un pārstrādes industrijas tagadējiem soļiem, rod ieskatu jau- najos horizontos, kas visnotaļ bal- stās uz pirmrindas saimniecību pieredzi un zinātnes atziņām.

pārmaiņas

stās uz saimnieciskā aprēķina, pašfinansēšanas un pašapmaksāšanās principiem. Uz tādiem pamatiem un tādos apstākļos pieaugs kolhozu lo- ma valsts apgādē ar lauksaimniecī- bas produktiem, šie pārkatrojumi apliecina, ka partijas politika zem- nieku jautājuma risināšanā ir pil- nībā izturējusi laika pārbaudi.

Kopš kolektīvizācijas sākuma mū- su novadā aizritējuši nepilni četri gadu desmiti. Mums jau bija pa- raugs, kaimiņrepubliku pieredze un palīdzība, lai jau ar pirmajām die- nām, neskatoties uz karā sa- grauto saimniecību, nenobīstoties no kontrnacionālo elementu pretestī- bas, varējām uzņemt straujākus tempus. Šis gadu desmitis ir ļabi pārredzams, to dienu dalībnieki un aculiecinieki ir tagadējie kolhozu darba veicēji. Un ne jau no citu no- stāstiem, bet paši no savas pieredzes zina, kā viss veidojies, kā no stikām un nabadzīgām saimniecībām radušies mūsdienu giganti un vidē- jās saimniecības, kas ir plaši un tehniski ļabi apgādāti lauksaimnie- ciski uzņēmumi. Izrēķināts, ka vidē- jā kolhoza lielums mūsu zemē ir seši ar pusi tūkstoši hektāru lauk- saimnieciski izmantojamās zemes — tas nav maz. Rakturīgs arī tāds rādītājs — kolhozu nedalāmie fon- di pēdējos 15 gados palielinājušies vairāk nekā par 2,5 reizēm un mūsu valstī sastāda 155 miljardus rubļu.

Varam novilkt arī citu paralēli. Kolhozu rītausmas laiku profesijas: slaucēja, zirgkopējs, gans, lopbarības pārzinis, brigādiere, bet vēlāk — arī traktorists. Pārdēvētas tās savā- dāk ne jau tikai tāpēc, lai aizplūvu- rotu īsteno nozīmi, nesokētu un ne- atbaidītu jaunatni ar savu smago un nepievilcīgo būtību, bet patie- šām ir vajadzīgi augstas klases meis-

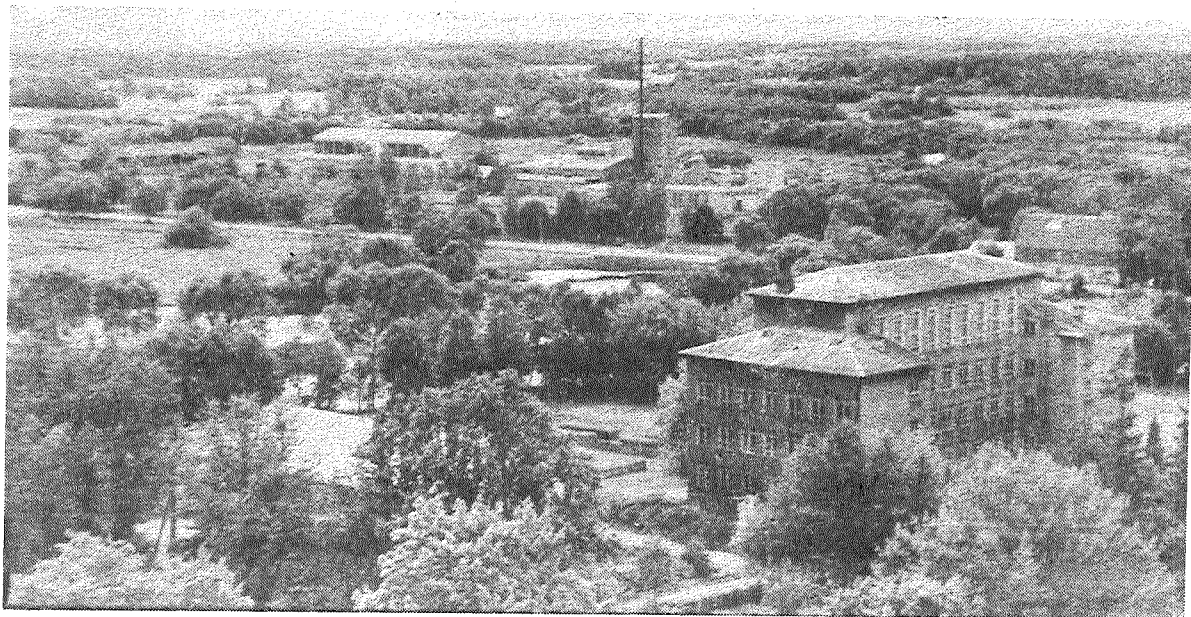
tari, lai tiktū galā ar sarežģīto tehniku, ar darbu, kas bāzējas uz zinātnes atklājumiem. Viena lieta bija vadīt vienkāršo darbarūķi trak- toru «NATL» vai «Universal», un pa- visam cita ir apsēties pie mūsdienu modernā «Belarusa» vai T-150K stūres, likt paklausīgiem būt unificē- tajiem importa kombainiem. Slaucē- ja, kura apkopa dažas govis, neva- rēja pat sapņot, ka tiks galā ar piecdesmit govīm, ka viņai, lai va- rētu veikt uzdevumu, būs jāizaug līdz mehānizētās slaukšanas meistā- rei. Un ne jau labskatības dēļ cūk- kopējs nosaukts par operatoru — pat primitīvā fermā ir pietiekami daudz tehnikas, darbs organizēts at- bilstoši zinātnes prasībām, jāzina gan kombinētās barības sastāvdalās un īpašības, bet arī dažādu piede- vu — mikroelementu un tam līdzī- gi.

Profesijas, kas saglabājušās no pirmsākumiem, ieguvušas jaunu jē- gu un nozīmi, radušās jaunas — dispečers, agrotehniks, ekonomists celtna vadītājs, programmētājs, konstruktors... Darba cilvēks nav vairs rūķis, kā mīlēja teikt agrāk, bet daudz zināšs speciālists, kuram uzdevumu veikšanai nodota komplē- cētā tehnika.

Jaunajos paraugstatūtos būs iz- maiņas ražošanas pirmrindnieku un speciālistu materiālajā un morālajā stimulēšanā, to pamudināšanā, kuri ne mazāk par 20 gadiem nostrādā- juši sabiedriskajā ražošanā. Princi- piāli jaunā pakāpē tiek ievirzīta val- des darbības atklātība, tāpat arī atse- višķu vadītāju un speciālistu. Ir pat tāds ierosinājums: kolhoznieki paši var izvēlēties piemāju zemes platī- bas un to, cik un kādus lopus tur- rēt savā personiskajā īpašumā.

A. MEŽMALIS

Mana pilsēta — Preiļi

Savās ikdienas gaitās mēs daudz ko nepamānām tādu, kas kļūst redzams mazliet neparastākos apstāk- ļos. Parks, ielas, veikali, uzņēmū- mu un iestāžu kantori, dzīvojamās mājas, apstādījumi gar ielām, pagalmi... Vienā otrā vietā vairāk kārtības, citā — mazāk, viena daļa pil- sētas atgādina mūsdienīgas apdzivo- tās vietas vaibstus ar modernām daudzstāvu mājām, citā skaidri sa- glabājušās bijušā miesta pēdas. Kā pilsēta Preiļi vēl pavisam jauna — pirms sešdesmit gadiem saņēmusi pilsētas statusu, bet kā apdzīvots centrs pieminēta jau sen — to no-

teikusi izdevīgā atrašanās vieta.

Bet ja paceļamies mazliet augstāk, mazliet atraujamies no ikdienas rūp- ju līmeņa — mums pretī raugās neliela zaļa pilsētiņa, kādu ir daudz Latvijā. Ir arī savas senās ēkas, ko nekādi neizdodas izraut no laika zoba un likt dzīvot jaunu saturīgu dzīvi — pils parkā, turpat arī dru- pas, ko tāpat cer pievērst kād- dam cildenam mērķim. Ar parku, tā dīķiem un kanālu sistēmu le- pojāmies, bet neesam iemācījušies saskot. Par to mīlam parunāt da- žādos līmeņos, pakritizēt viens otru, paklauvēt viens pie otra sirdsapzi-

nas, sak, nu, sāc ko darīt. Bet viss pa- liek pa vecam. Labi, ja vismaz pils ēkai uzlikts jumts — piebremzēts bojāejas straujums. Bet ja ēka ne- tiek lietderīgi izmantota, tā tāpat ar visu jumtu iet postā.

Bet Preiļi no tālienes, no putna lidojuma ir zaļi un skaisti. Koki, mājas, laukumi, klajumi aiz pilsētas robežām — viss kļūst pievil- cīgs. Izdarot profilaktiskās apskates un apkopes refranslācijas torņa aug- šējā laukumā, paņēmu līdzī fotoapa- rātu, lai arī citiem parādītu Prei- ļus «no putna lidojuma».

Erika DZEŅA teksts un foto

MŪSU KONSULTĀCIJA

Kā sakrāt lielāku pensiju

Daudzi lasītāji jau zina, ka ar 1988. gada 1. janvāri sāksies papildus pensiju apdrošināšana. Izstrādāti attiecīgi noteikumi.

Papildus pensijas apdrošināšanas līgumu var noslēgt tikai vīrieši, kuri strādā un sasnieguši 35 gadu vecumu, un strādājošas sievietes — no 30 gadiem. Maksimālais apdrošināšanas termiņš tādejādi ir 25 gadi, bet pensijas apmēri nedrīkst pārsniegt 50 rubļus. Iemaksas atkarīgas no darbinieka vecuma, apdrošināšanas termiņa un papildus pensijas apmēra. Piemēram, 40 gadus vecs vīrietis grib papildus saņemt 50 rubļus lielu pensiju, divdesmit gadus viņš ik mēnesi iemaksā 15 rubļus un 05 kapeikas. Viņš, tāpat, iekrās 3612 rubļus, ko saņems atpakaļ sešu gadu laikā. Bet pēc tam, lai cik ilgi dzīvotu, šos 50 rubļus viņam izmaksās no valsts budžeta.

Līgumus var noslēgt arī tie, kuri jau sasnieguši pensijas vecumu, bet vēl strādā. Tad papildus pensiju viņi saņems no 65 gadu vecuma. Lai varētu nopelnīt papildus pensiju, jāuzraksta iesniegums attiecīgam aģentam vai inspekcijai savā dzīves vietā, turpat arī jāizdara pirmā iemaksa. Bez tam jāuzraksta iesniegums

darba vietas grāmatvedībai, jo visas pārējās iemaksas tiek izdarītas ar tās starpniecību. Grāmatvedības darbinieki to darīs ar prieku, jo viņiem paredzēta atlīdzība līdz vienam procentam no pārskaitījumu summas.

Iemaksas skaidrā naudā varēs izdarīt I u II grupas invalīdi, kuri pensijā atrodas pēc veselības stāvokļa, sievietes, esot atvaļinājumos sakarā ar bērna kopšanu, ilgāku laiku ārstējušies, vai arī tie pilsoņi, kuri dažādu attaisnojumu iemeslu dēļ par vienu vai diviem mēnešiem nav norēķinājušies laikā.

Pārbraucot uz darbu un dzīvi citā vietā, jāuzraksta pieteikums valsts apdrošināšanas inspekcijai — visas formalitātes tā nokārtos bez maksas. Tāpat arī gadījumos, kad darbinieks saņēmis paaugstinājumu, lielāku algu un nolēmis palielināt papildus pensijas apmēru. Tas nav grūti, jo apdrošināšanas aģenti pastāvīgi ir darba kolektīvos.

Pirmā papildus pensija tiek izmaksāta jau nākošajā mēnesī, kad vīrieši sasnieguši 60 un sievietes — 55 gadus, naudu vai nu pārskaita uz krājkontu grāmatni, vai nosūta pa pasta inspekcijas noformējuma dienās. Var gadīties arī tā, ka

viens otrs pārdomā un jau iemaksāto naudu vēlas saņemt atpakaļ — arī tas izdarāms viegli: uz iesnieguma pamata. Valsts apdrošināšanas inspekcija sev par labu ietur astoņus procentus no summas. Tas neattiecas uz invalīdiem — savu naudu viņi saņem pilnībā.

Sasniedzot pensijas vecumu visu summu, kas iemaksāta, reizē izņemot nevar, ja apdrošināšanas termiņš beidzies: to izmaksās katru mēnesi vai visa gada apmērā. Ļoti bieži ir tā, ka cilvēks saņemot pensijas vecumu, bet turpina strādāt — tas ir viņa paša ziņā, tiklīdz apdrošināšanas termiņš ir pagājis, papildus pensija tiek izmaksāta. Jāuzrāda tikai pase un apdrošināšanas polise.

Cilvēka, kurš iekrājis papildus pensiju, nāves gadījumā viņa mantinieki saņem sešu gadu summu, protams, atskaitot to daļu, ko saņēmis viņš pats.

Stākā par šo pakalpojumu veidu ieinteresētie varēs uzzināt speciālā reklāmas gramatiņā, tāpat PSRS valsts apdrošināšanas galvenā pārvalde izdos kalendārus, plakātus, prospektus. Bez tam par visu var jautāt apdrošināšanas aģentiem.

Sabiedriskais autoinspektors

Mikroautobusi «Latvija» agrofīrmā ir tāds transporta veids, kurš visvairāk izplatīts kustībā. Pārvadā nelielas cilvēku grupas, gadās — arī kravas, piemēram, rezerves daļas. Spriegāko lauku darbu cēlienios — siltas pusdienas uz vistālākajiem nostūriem. Šoferi labi pazīst saimniecību, gan sportisti un citi. Un «mikriņš» paklausīgi ripo vienā vai otrā virzienā. To vadītāji izbraucējuši Rīgu un citas pilsētas.

Tālākajos ceļojumos labprāt dodas Aleksandrs Mihailovs. Šāsam nav divreiz jāatgādina: precīzi noteiktā laikā viņš ir tur, kur vajadzīgs. Viņam biežāk «iekritīt» tālākie reisi, tur sava loma ir tam, ka viņam «mikriņš» allaž ir labā tehniskā stāvoklī. Viņam patīk mūzika, tāpēc garākos ceļos paņem līdzīgi magnetofonu vai savu portatīvo «zilo ekrānu», pierīkojis radiouzņēmēju. Patīk iegriezties kādā autoveikalā un iegādāties nieciņu, ko turēt kabīnē, lai būtu pašam un pasažieriem prieks.

Tagad mikroautobusu šoferi sapīkuši, ka riepas nolietojušās un vairs nevar braukt, gaidi, kamēr dabūsi šo deficītu. Bet Saša parūpējies laikus — viņš ir uz riteņiem.

Bet Aleksandram Mihailovam ir arī savs svarīgais sabiedriskais pienākums — pie viņa «mikriņa» pietiprināta sabiedriskā autoinspektora zīme. To viņš patur vairākus gadus.

— Dežūrās jānodar regulāri, — stāsta Saša. — Reizes divas un vairāk iznāk mēnesī. Patrulējam arī

pa kaimiņu — Rēzeknes un Daugavpils rajonu ceļiem, bet šo rajonu drošības dienestu komandas ierodas pie mums. Sevišķu starpgadījumu manās dežūrās, par ko varētu uzņemt piedzīvotumu defektīvfilmas ar bēgšanu un pakalīdzēšanu, nav bijis. Kaut gan ir bijuši gadījumi, kad ierēbis šoferis grib nozūst, lai izvairītos no atbildības, tas jāpārskaidro un «jāatbrūņo» no transporta līdzekļa, lai neizdara kādu nelabojamu kļūdu vai noziegumu. Tagad, kad plaši izvēršusies pretalkoholisma cīņa, tādu pārgalvīgo kļūst mazāk. Biežāk gadās pārbaudīt darba organizāciju un disciplīnu autosaimniecībā. Arī palīdzēt kādam bēdubralim, ja uz ceļa atgādājis šķibe.

Kolhozā «Krasnij Oktjabrj» ir vairāk par diviem desmitiem autokārtības sargu — par tiem tiek izvirzīti prasmīgākie un disciplinētākie šoferi. Ārštata autoinspektori ir tie cilvēki, kam sevišķa cieņa un autoritāte kolektīvā. Lai iegūtu tiesības pie mašīnas vēstīkļa vadīt ārštata autoinspektora atšķirības zīmi, jābūt gan labam meistaram savā specialitātē, gan disciplinētam, gan arī vispār ziņošam cilvēkam. Dokumentu par šo sabiedrisko pienākumu var saņemt ar īpašu administratīvu rekomendāciju un raksturojumu, arī tad, ja ir pietiekams apzīnīga darba stāžs.

Šoferi Aleksandru Mihailovu labi pazīst saimniecībā un arī visā agrofīrmā, par viņu dzirdamas labas atsauksmes. Tādās domās ir arī rajona izpildkomitejas valsts autoinspekcijā, kuras vadībā viņš veic savu sabiedrisko pienākumu.

ATELĀ: Aleksandrs Mihailovs.

DABAS STURĪTIS

Ar ko izpelnītas dusmas?

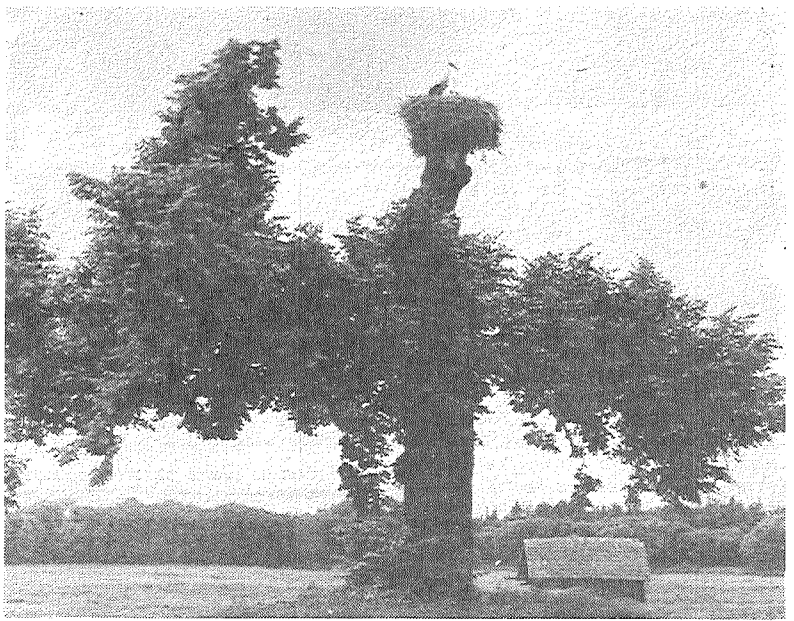
Reiz bija egļe, stumbru, sado doties rokās, varēja aptvert tikai trīs vīri. Ne vienu vien gadu simtu tā tur bija stāvējusi atstātā no citu egļu audzes. Milzīga kā tornis. Bet kādā vasarā nez no kā tai sāka uzbrukt zibeni. Ietriecās vienreiz — noārdīja pamatīgu šķepeli ar mizu. Kāda cita negaisa laikā tika sašķelts stumbrs. Trešajā reizē varenais koks no zibens trieciena nogāzās pavisam, atstādams stumbeņi metru četru augstumā. Arī tas satrunējās.

Kāpēc simtiem gadu nekādi negaisi nekaitēja, bet divās vai varbūt trijās vasarās tie to nobēdēja? Vēl varbūt nostāvētu simtu gadu — bija pavisam zaļoksneja.

Bet, lūk, šis ozols izdzīvojis par spīti dabas dusmām. Galotne tam norauta, bet turpina augt un zaļot apakšējie varenie zari. Ozols stiprāks par egli. Uz tā nolauzta stumbeņa jau daudzus gadus dzīvo stārķu pāris un izaudzina mazuļus.

Daba nesaudzē arī savu seju — zemi, ja cilvēks iesācis pasta darbu. Kamēr šajā piekaltitē auga koki, pletās pamežs — viss bija savā vietā. Bet kokus nocirta un lietūs gāzmas sāka izskalat smiltis. Veidojas «Mēness ainava».

Varbūt arī tās staltās egles apkaimē bija notikušas kādas ekoloģiskas izmaiņas, kas atnesa tai nāvi?

SPORTS ♦ SPORTS ♦ SPORTS Skrien jauni, skrien veci

APVIENOTĀ BRĪVPRĀTĪGO sporta biedrību padome «Daugava» apkopojusi Vissavienības Fizkultūriešu dienai veltīto pasākumu rezultātus. Ģimeņu stafetes sacensības piedalījās komunālo uzņēmumu kombināta, Aglonas padomju saimniecības un kolhoza «Dzintars» komandas, kopā piecas, kuru sastāvā bija abi vecāki un pa diviem bērniem. Šajā interesantajā veidā agrofīrmās pārstāvji nepiedalījās, kaut gan tādu sportisku ģimēni varētu atrast. Toties mūsu firma allaž ir dalībniece dažādos masu pasākumos — slēpošanā, skriešanā, bieži sportisti ir arī šo pasākumu iniciatori. Piemēram, masu slēpošanas sacensību Riebiņi — Preiļi — Riebiņi un citu.

Fizkultūriešu dienai bija veltīts skrējieni apkārt Preiļiem, kas sākās un beidzās pilsētas stadionā. Dalībnieki bija gandrīz visās vecuma grupās, pierādot, ka skriešanai pakļāvīgi visi vecumi.

Ar 1970.-1974. gadā dzimušajām jauniešiem startēja divas Riebiņu vidusskolas audzēknes Jelena Mihailova un Tatjana Poļetajeva, iegūstot laiku attiecīgi 35:45 un 38:35 minūtes. 1974. gadā dzimušo un jaunāko zēnu grupā bija šīs skolas audzēknis Vladimirs Agafonovs, viņa rezultāts — 43:03 minūtes. Viņa skolas biedri Aleksandrs Turubanovs, rezultāts — 30:33 minūtes, Vjačeslavs Šebeko — 31:42 minūtes, Iļorss Cvetkovs — 35:10 minūtes — pārstāvēja 1969.-1973. gadā dzimušos zēnus. Šajā pat grupā startēja arī jaunie firmas pārstāvji Viktoris Goluļevs (31:37), Arnolds Šmeiksts (33:04), Iļorss Grigaljs (31:42).

Trīs no mūsu kolektīva bija 1948.-1968. gadā dzimušo vīriešu grupā. Leonīds Valdons uzrādīja 29:17, Ulīdis Bērziņš — 30:45 un Romāns Vasilecs — 31:47 minūtes.

Bija pārstāvētas arī vecākās grupas — 1938. — 1947. gadā dzimušie vīrieši — Boļeslavs Kivlenieks, viņa rezultāts 37:34,3 minūtes, 1937. gadā un agrāk dzimušie vīrieši — Alberts Ceirāns — 37:34,3 minūtes.

Brīnumaugi

Apbrīnojama ir augu spēja pielāgoties un dabas izdoma, nosakot to vairošanās ceļus. Ļoti plaši istabās audzē kalanhojes, un pazīstama ir to spēja dot pēcnācējus augus: uz lapu malām izveidojas izaugumi, kas atgādina rozetes (attēlā), tie nobirst, un drīz vien no zemes stiepijas augšup jauni augi.

Kalanhoju dzimtene ir Āfrika, Madagaskaras sala. Izplatītākais no tiem ir Bloufilda kalanhoje.

Šim augam ir ļoti skaisti un interesanti ziedi — stāvi, apziednāpā, apakšā saaugoti, veido

stobru, ziedi galotnēs četrdaļīgi. Izplatītākās šķirnes — Feuerblute — ar mirdzošiem sarkaniem ziediem uz gariem ziednešiem, Vulkan — zemiem, sīkiem, spilgti sarkaniem, Golden Flies — ar dzeltenu apmali ger ziedlapu malām. Bet tos laikam gan reti kurš redzējis, jo augam ir savs «untums» — uzziedinātāi vajadzīga 12 stundas ilga pilnīga tumsa diennaktī.

Zied parasti pavasarī, bet, izmantojot šo īpašību, var uzziedināt kurā katrā citā gadalaikā. Mūsu mājoļu dzīvojamajās telpās dabiskas apstākļos tik ilgas tumsas nav, tāpēc arī nav izdevies ieraudzīt spilgtos ziedus. Šīs krāsas dēļ reizēm to sauc arī par «ugunsputni», jo arī lapas no gluži zaļām mēdz būt līdz viegli sarkanām.

JAUNAIS CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Foto-saliekums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofīrma «Krasnij Oktjabrj». Telefoni — redaktoram 56652. Nodaļu vadītājiem — 56732.

Mēf. 114J Pasūt. 6450

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespaidloksne.

Redaktors A. RANCĀNS